

Protokoll från möte med Metodgruppens styrgrupp

Tid: 2010-02-10 kl. 10-16

Plats: NCC, Solna

Närvarande:	Torbjörn Jacobson	Vägverket
	Leif Viman	VTI
	Klas Hermelin	Vägverket
	Thorsten Nordgren	Vägverket
	Nils Ulmgren	NCC
	Mansour Ahadi	VV Produktion
	Sven Fahlström	Nynas
	Åke Sandin	Göteborgs kommun
	Lena Strand	Luftfartverket
	Bert Lindström	Peab (ersättare för Lennart)
	Kenneth Ohlsson	Skanska
Frånvarande:	Bo Simonsson	Vägverket
	Jan Bida	SBMI/Bergsskolan
	Lennart Holmqvist	Peab
	Glenn Lundmark	Asfaltskolan

Beslut vid dagens möte:

1. Bilda en arbetsgrupp under asfaltutskottet för Vägytemätningar. Torbjörn tar kontakt med Bertil Mårtensson, VV och Leif Sjögren, VTI
2. Bilda en arbetsgrupp under Styrgruppen för kontakterna med Swedac samt hantering av Ringanalyser. Leif sköter detta.

1. Inledning, Torbjörn Jacobson

Torbjörn hälsade alla välkomna till dagens möte.

Genomgång av föregående protokoll utan några särskilda kommentarer. (Många av punkterna kommer tillbaka på dagens agenda). Det föreslogs att protokollet från föregående möte skickas ut tillsammans med kallelsen till nästa möte eller helst något tidigare (alla protokoll ligger också på hemsidan, Leifs kommentar).

2. Genomgång från utskotten:**Bindemedel, Thorsten**

3 metodhandledningar är klara: Penetration, mjukpunkt och kinematisk viskositet. Provningar för polymerbitumen står på tur (Elastisk återgång, kraft-duktilitet och tubtest). Åldring av mjukbitumen finns också med på listan men Lars J och Lisa Kjellén har fått uppdrag att titta närmare på den först.

Det finns en emulsionsgrupp inom BIG som arbetar med aktuella specifikationer och 5-årsöversyner på emulsionsstandarder. När det gäller emulsionsstandarder så har vi i nu

gällande specifikation krav på egenskaper som är utförarbetingade men när det gäller implementering av ny emulsionsstandard är målsättningen att ta bort egenskaper som är av karaktären av krav på utförandet typ brytindex och viskositet och istället ha krav på återskapat (indunstat) material.

Nästa möte i emulsionsgruppen är om ca 14 dagar.

Följande produkter får krav på CE märkning 2011:

- Viskositetsbitumen (jan)
- Emulsioner (jan)
- Bitumenlösning (juni/juli)

Klas nämnde att Sverige har ett undantag angående krav på CE-märkning, men att en ny EN standard som är på gång kommer att göra att alla sådana dispenser försvinner.

Asfalt, Torbjörn

Thorsten meddelade att Bo Simonsson vill kliva av asfaltutskottet pga. sjukdom och att Torbjörn går in som ordinarie ordförande i utskottet. Styrgruppen tyckte att detta är en bra lösning för tillfället men att man på sikt bör ta in någon ny VV representant på någon av dessa poster så att inte Torbjörn sitter som ordförande i både styrgrupp och asfaltutskott. Torbjörn nämnde att han då gärna prioriterar asfaltutskottet. VV avvaktar den nya organisationen innan någon ny representant utses.

Torbjörn informerade från de arbetsgrupper som finns i detta utskott:

Provtagningsgruppen har tagit fram ett förslag som Torbjörn föreslog att det läggs ut på hemsidan.

I beständighetsgruppen pågår flera projekt, dels undersökning av olika fyller för att se om det kan bli aktuellt att införa några krav i VV:s regelverk med syfte att minska beständighetsproblem och dels framtagning av metodbeskrivning (VVMB) för vinterkonditionering. Thorsten nämnde att det är viktigt att först värmeåldra massa vid provning på laboratorier med "färska" massa. Detta har vi dock ännu inte några färdiga rutiner för.

Kenneth nämnde också svårigheter med att hantera stora mängder asfaltmassa på laboratorium beroende på skillnader i uppvärmningstider på stora och små provmängder. Detta borde styras upp så att all uppvärmning t.ex. sker i 10 eller 20 l hinkar för att få samma och förhållandevis korta åldringstider.

Torbjörn nämnde också projektet som Skanska bedriver där man jämför FAS och EN-standard för vattenkänslighet. Det har kommit in nya skillnader i den senast utgåvan av EN 12697-12:2008 som gör det lite mer komplicerat. Styrgruppen kom fram till att FAS görs om till VVMB och det tydligt skall framgå att det är en metod för 'provning av färdigt lager' medan EN metoden är för test av asfaltmassa.

Vi bedömer att metoderna för styvhetsmodul, dynamisk kryptest, vattenkänslighet och Prall bör göras om från FAS till VVMB, men samtidigt måste ambitionen vara att påverka CEN så att EN standarderna blir fullt användbara.

Metodgruppens styrgrupp

Thorsten nämnde att det är intressant att få fram en metod för kontroll av klistring. Nils nämnde att det finns en EN standard på G "Bond Strength Test" som innehåller 4 alternativa utföranden.

Ballast, Klas

Även här finns det en arbetsgrupp för provtagning. Tyvärr är inte denna arbetsgrupp klar med sitt förslag ännu beroende på svårigheter att prioritera bland andra mer påträngande arbetsuppgifter.

Klas nämnde också att produktstandarderna för ballastmaterial nästan är klara men skall samordnas innan de ges ut. En statistisk utvärdering av resultat som tagits fram kommer förmodligen inte att ingå i FPC. Klas undrade om inte branschen ändå kan använda den så att man kan få ett statistiskt synsätt vid bedömning av resultat. De statistiska varianter som finns med i förslaget är:

- Inget värde under det deklarerade (denna metod har gällt hittills)
- Attributkontroll. (Av typen Ja/Nej, där man anger hur många nej som tillåts)
- Statistisk acceptanskontroll. (Variabelmetod där man tar hänsyn till standardavvikelser och medelvärde).

Metoden för kubicitetsindex avstyrktes inom CEN. Behov av en VVMB?

Förslag på kommande ringanalyser är SE och 'Kornkurva på 0-16 mm'.

Klas deltar i den nya CENgruppen för Earthworks (material mellan undergrund och överbyggnad, schakt och fyllmassor?). Den består av 5 olika WG där en handlar om metoder, typ plattbelastning, densitetsmätare mm.

Styrgruppen konstaterade att det är viktigt att vara delaktig i CEN-arbetet om vi vill påverka utformningen av metoderna. Då gäller det att det finns både intresserade/duktiga personer och inte minst finansiering för detta arbete. Hassan på VTI säger att han gärna deltar i sådant arbete om finansiering kan ordnas.

Vi konstaterade också att all provning inom CEN gäller asfaltmassa. För ytbehandling och slamasfalt gäller dock provning på väg eftersom det inte går att testa dessa produkter på laboratorium.

3. Morgondagens "Metoddag"

Uppdaterade oss genom att titta igenom programpunkterna. De senaste förändringarna är att Leif tar över Glenns uppgift och att Henrik har ersatt Lisa när det gäller genomgång av bindemedelsmetoder.

4. Uppföljning av "Vägyteseminariet"

Thorsten menade att det seminariet borde göras om med en allmän inbjudan till branschen.

Styrgruppen föreslog att det bildas en arbetsgrupp under asfaltutskottet som hanterar vägytemåtningsmetoder. Torbjörn lovade att höra med Bertil Mårtensson, VV och Leif Sjögren, VTI. Mansour nämnde att Anders Lenngren kan vara en lämplig kandidat. Sedan

får gruppen i uppgift att ta fram fler kandidater och att ordna ett sådant allmänt vägyteseminarium.

5. Uppföljning av VV:s möten med Swedac, Torbjörn

VV:s brev som skickades till Swedac inför det första mötet bifogas detta utskick till Styrgruppen. Både Thorsten och Torbjörn som var med på det första mötet med Swedac tycker att de fick en bra dialog med Swedac och att de var intresserade av att fortsätta diskussionen med VV och laboratorierna. Torbjörn och Hassan Hakim, VTI, gjorde ett andra besök hos Swedac den 9/2 (igår) där man mer i detalj tittade på hur mätosäkerhetsberäkningar och kalibreringsrutinerna ser ut, även detta möte upplevdes som positivt. Efter dessa möten och det inlägg Swedac har på metoddagen (imorgon) är en bra grund för fortsatt dialog med Swedac. Nästa steg är att några av laboratoriecheferna träffar Swedac för att försöka klargöra vilka punkter man är missnöjd med och ge Swedac en chans att beskriva hur de tolkar standarden och hur långt de kan acceptera olika förslag från laboratorierna.

Styrgruppen är överens om att dialogen med Swedac är viktig för att få klarhet i dessa frågor. VV kommer också att fundera på om den kostnad som ackreditering innebär ger det mervärde i kvalitetshöjning som man har behov av eller om det går att lösa på andra sätt, där ringanalyser spelar en central roll för VV.

6. Aktuella metoder

Leif flaggade upp att det behövs en arbetsgrupp under styrgruppen som tar ansvar för ringanalyser, både planering, val av analyser, utförande, rapportering och utvärdering. I de ringanalyser som utförts tidigare saknas ofta en ordentlig utvärdering där man går tillbaka till de laboratorier som fått avvikande resultat för att ta reda på orsaken. Dessutom kommer förslag på ringanalyser från de olika utkotten varför det behövs en grupp som prioriterar i vilken ordning dessa skall genomföras.

Styrgruppen tyckte, efter förslag från Thorsten, att det bildas en grupp som tar hand om både kontakterna med Swedac och ringanalyserna. Leif tar fram förslag på namn till gruppen. Kenneth föreslog Thomas Karlsson, Mansour föreslog Mats Jonsson och Nils föreslog Jonas Ekblad till denna grupp. Dessutom föreslog styrgruppen att Thorsten blir med för att främst bevaka bitumenanalyser.

Analysatormetoden visade i senaste ringanalys att den "skapar" filler, ca 0,5 % för ABT11 och ca 1,0 % för ABS16. Skillnaden är beroende av både massatyp och stenkvalitet. Eftersom alla laboratorier i Sverige använder denna metod ansåg styrgruppen att det räcker med att vi konstaterar att denna skillnad finns men att vi inte gör någon särskild åtgärd. Alla recept är framtagna med denna metod så all provning stämmer mot recepten. Det problem som kan uppstå är om någon testar med en annan metod, t.ex. varmextraktion eller förbränningsugn.

Angående Rullflaskmetoden så nämnde Thorsten att man kanske skulle ta fram en metodhandledning med tolkningsmall för bedömning av täckningsgrad i denna metod. Leif lägger med den i listan över planerade metodhandledningar.

7. Aktuella FUD-projekt

Torbjörn nämnde några nya projekt: Hålrums halt, filler och homogenitet

8. Övrigt**9. Nästa möte**

Den 5 okt 2010 på Svevia:s kontor i Stockholm

Leif Viman
Sekreterare

Torbjörn Jacobson
Ordförande